

TARTU HERBERT MASINGU KOOLI

ARENGUKAVA 2018–2020

TARTU 2017

Sisukord

Üldtutvustus	3
Arengukava loomise ja ülesehituse põhimõtted	3
Kooli olulisemad arengusuunad perioodil 2018-2020	4
Üldandmed	5
Arengumudel	9
Tegevuskava	11
Kool kui tervikorganisatsioon	11
Kool kui õppeasutus	13
Kool kui kasvatustööga tegelev asutus	14
Arengukava üle vaatamine ja muutmine	16

Üldtutvustus

Arengukava loomise ja ülesehituse põhimõtted

Arengukava loomise aluseks on eelmise arengukava hindamine ning järjepidev arendusprotsess, millesse on kaasatud kogu koolimeeskond. Arendusprotsessi kandvaks jõuks on olnud regulaarselt toimuvad arengupäevad, mille jooksul on, eriti just 2016/17. õppeaasta jooksul, vaadatud teravalt otsa eelmisele arengukavale, analüüsitud kooli ning selle töötajate tugevusi ja arenguväljakutseid ning pandud kooskõlas Tartu linna arengut suunavate dokumentidega paika kooli strateegilised arengusuunad. Arengukava oluliseks osaks olev kooli eripära arvestav väärtussüsteem arendati välja uute põhikooli ja gümnaasiumiastme õppekavade väljatöötamise käigus 2015. aastal ning käesoleva arengukava loomisprotsessi osana 2017. aastal.

Tartu Herbert Masingu Kool (edaspidi kool) on õppeasutus, kus põhi- ja keskkoolid saavad omandada väga erinevate hariduslike erivajadustega õpilased. Nimetud sihtrühm muutub üha keerukamaks, kuna nii hariduslikud erivajadused ise kui ka tavakoolide võimekus nende toetamiseks teiseneb ajas pidevalt, mis püstitab kooli ette keerulise ülesande kohaneda üha muutuvate ühiskondlike väljakutsetega. Sellest johtuvalt on kooli eripäraks pidev uuenduslikkus, mis tähendab pidevat uute algatuste eestvedamist ja katsetamist, mille tulemusena on koolist viimastel aastatel kujunenud oma valdkonna tunnustatud kompetentsikandja. Eelmise arengukava perioodil vormistati vastava kompetentsi jagamine ka vormiliselt ning kujundati välja toimiv kompetentsikeskus, mille kaudu toetati ja toetatakse tavakoolide õpetajaid, lapsevanemaid ja õpilasi toimetulekul hariduslikest erivajadustest tingitud probleemidega.

Kooli töötajad on oma kompetentsi jaganud ja vahendanud nii iga-aastaseid suure osavõtjate arvuga üle-eestilisi rahvusvahelisi konverentse korraldades, erinevaid sihtrühmi koolitades, erinevate ajaleheartiklite kaudu kui ka aktiivse panustamisega mitmetesse linna- ja riigitasandi HEV valdkonna arenguprotsessidesse. See kõik on toetanud kooli töötajate eneseteadlikkust ja soovi jätkata panustamist kompetentsi jagamisse. Samal ajal on väljapoole suunatud arengu kõrval vaja panustada ka sisesse arengusse ja kompetentsipotentsiaali arendamisse koolisisiselt.

Kooli eripärade hulka kuulub ka hariduslike erivajadustega õpilastele suunatud gümnaasiumiaste, kus pakutakse tuge keskkooli omandamiseks nendele õpilastele, kellel terviseprobleemide tõttu pole võimalik seda teha tavakoolis. Gümnaasiumiastme moodustavad raskete somaatiliste haigustega õpilaste klassid, kuid samavõrra on fookuses ka need õpilased, kes oma psüühiliste eripärade tõttu vajavad väiksemat klassikeskkonda ja tavapärasest rohkem hariduslike tugimeetmeid.

Arengukava sisaldab värskendatud sõnastuses kooli missiooni, visiooni ja väärtusi, välja on toodud olulisemad arengusuunad ning eeldused püstitatud eesmärkide elluviimiseks. Arengukava oluliseks osaks on konkreetsete tulemusnäitajatega tegevuskava aastateks 2018–2020, mida toetab spetsiifilisem digivaldkonna arengukava.

Arengukava käsitleb kooli arengusuundi kolme erineva nurga alt – kui tervikorganisatsiooni, kui õppeasutust ning kui kasvatustööga tegelevat asutust.

Kooli olulisemad arengusuunad perioodil 2018-2020

Innustava ja toetava töökeskkonna arendamine. Kooli töökeskkonna arendamine on laiem arengusuund, mille alla kuulub töötajate tunnustamissüsteemi arendamine ja juurutamine, oluliselt kasvanud töötajaskonnaga asutuse juhtimissüsteemi kaasajastamine ja keskastme juhtimisastme loomine ning arendamine, jätkuv sihikindel töö ruumipuuduse vähendamiseks, rõhuga uue koolimaja valmimise protsessi järkjärgulisel toetamisel. Nauditava töökeskkonna aluseks on rahulolevad töötajad ja head inimsuhted, mis tähendab omakorda töötajatele suunatud motivatsioonipaketi loomist, samuti mentorsüsteemi tõhustamist.

Kompetentsikeskuse arendamine. Eesmärk on süstematiseerida koolisest kompetentsi ning tõhustada selle jagamist, pidades silmas juba tehtava töö ja kooli eripära senisest selgemat kirjeldamist ning vastavate õppe- ja juhendmaterjalide koondamist. See ja selge täiendkoolitus-süsteemi olemasolu kooli töötajatele on toeks igapäevase emotsionaalset väljakutset esitava töö tegemisel. Selle kõrval toimub ka väljapoole suunatud kompetentsi jagamine, millest tulenevalt on eesmärgiks kompetentsikeskuse selgema struktuuri loomine ning koolituskavade välja arendamine. Väljapoole suunatud kompetentsi jagamine toimub koostöös teiste Tartu linna haridusvaldkonna kompetentsikeskustega, nagu Tartu Kroonuaia Kooli, Tartu Maarja Kooli ja Hariduse Tugiteenuste Keskusega.

Huvikeskuse arendamine. Eesmärk on toetada formaalse ja mitteformaalse õppe paremat lõimitust ning ühtlasi suurendada ja mitmekesistada koolis pakutavate huvitegevuste hulka, sest meie õpilastel on teistes Tartus toimuvates huviringides osalemine oma eripärade tõttu sageli raskendatud.

Õppe- ja kasvatustöö arendamine, pöörates erilist tähelepanu õpilaste ühest kooliastmelt teise üleminekute sujuvamaks muutmisele (eeskätt 2-lt kooliastmelt 3-le siirdumisel). Siin on oluliseks osaks kooli algklassides juba toimiva Ben Furmani „Oskuste õppe“ metoodikal põhineva käitumise tugikava süsteemi arendamine ja juurutamine ka vanemates klassides. Samuti soovime senisest rohkem suunata energiat meie Eesti kontekstis ainulaadse gümnaasiumi süsteemsele arendamisele.

Uue koolihoone projekteerimine. Praegune koolimaja on 2010. a vastu võetud PGSi muudatuste tagajärjel väikeseks jäänud ning lisaks ei vasta antud hoone õppehooneks kohandamise ajaga võrreldes kardinaalselt muutunud sihtrühma vajadustele. Eelmisel arengukavaperioodil valmis uue koolihoone eskiisprojekt. Käesoleval arengukavaperioodil soovime leida vajalikud finantsvahendid projekteerimiseks ning ehitustegevuseks.

Üldandmed

1. Eesmärk

1.1. Arengukava eesmärgiks on kooli järjepideva arengu sihipärane suunamine vastavalt kooli põhimäärusele.

2. Järjepidevus

2.1. Aastatel 1992–1997 kandis kool nime Tartu Sanatoorne Kool.

2.2. Tartu Sanatoorse Kooli otseseks eelkäijaks on samanimeline õppeasutus, mis tegutses tervishoiusüsteemi osana päevastatsionaari vormis alates 1946. aastast Kalevi tn 13 ja 15 hoonetes.

2.3. Alates 2005. aastast asub kool Vanemuise 33 ja 35 õppekorpusetes kogupindalaga ligi 5122 m². Lisaks rendib kool täiendavalt aadressil Pepleri 10 ja Riia 10 asuvaid ruume.

3. Üldandmed ja tegevuse lähtealused

3.1. Kool on Tartu linna eelarveline üldhariduskool, mille tegutsemise vormiks on põhikool (loob võimalused põhihariduse omandamiseks ja koolikohustuse täitmiseks) ning gümnaasium (loob võimalused üldkeskhariduse omandamiseks), mis tegutsevad ühe asutusena. Samal ajal on kool hariduslike erivajadustega õpilastele (sealhulgas autismispektri häiretega), tundeelu- ja käitumishäiretega ja raskete somaatiliste haigustega õpilastele suunatud kool.

3.2. Kooli juures tegutsevad vastavalt 2011. aastal Tartu Linnavalikogu poolt vastu võetud põhimäärusele rehabilitatsioonikeskus, õpiabi- ja nõustamiskeskus (kompetentsikeskus), loovtegevuste keskus (huvikeskus) ning raamatukogu, mis toetavad kooli põhitegevust. Lisaks tegutseb kooli juures mittetulundusühing „Päikeseratlas“, mille eesmärgiks on kooli tegevuse toetamine.

3.2.1. Kool on oma kompetentsi väljapoole jaganud juba 2005. aastast. Nõudluse pideva kasvu tõttu on loodud eraldi struktuur ehk **kompetentsikeskus**, mis pakub tuge HEV lastega töötavatele õpetajatele, spetsialistidele ja lapsevanematele ning KOV töötajatele nõustamist HEV õpilaste toetamiseks tavakoolis.

3.2.2. Alates 2016. aasta lõpust pakub kool täiendkoolitusteenust ning nõustamisteenust nii vahetult kui ka telefoni ja e-posti teel järgmistes valdkondades: autismispektri ja tundeelu häiretega ning käitumiskäitumishäiretega õpilaste õppe- ja kasvatusprotsessi alal, täpsemalt TEACCHI põhimõtete rakendamises, ühe õpilase õpetamisele keskendatud õppe ning kodu- ja väikeklassiõppe korraldamises, individuaalse õppekava koostamises ja rakendamises, tugivõrgustiku töö korraldamises ning lastevanemate nõustamises, abistamises ja koolitamises. Õpilastele, kellele nõustamiskomisjon soovib õppimist HEV klassis, on nõustamise eesmärgiks hinnata õpilase sobivust kooli eripära ja spetsiifikaga ning kooli võimalusi konkreetsele õpilasele sobivate õppetingimuste korraldamiseks. Nõustajateks on kooli spetsialistid ja õpetajad.

- 3.3. Kool juhindub oma arendustegevuses kehtivatest haridusalastest õigusaktidest, riiklikest ning Tartu linna arengukavadest, käesolevast arengukavast, põhimäärusest ning teistest kooli-korralduslikest dokumentidest.
- 3.4. Kooli õppekeeleks on eesti keel.
- 3.5. Kooli teeninduspiirkonnaks on Tartu linna haldusterritoorium. Õpilased võetakse kooli nõustamiskomisjoni soovitusel ja lapsevanema otsuse alusel tervislikel näidustustel. Muutused klassikoosseisudes toimuvad aastaringsetel.

4. Õpilaskond

- 4.1. Enamik kooli suunatud õpilasi on psüühika- ja käitumishäirete diagnoosidega, mõnel esineb mitu diagnoosi samast haiguste grupist. Kasvutendentsi näitab aktiivsus- ja tähelepanuhäirega, koolitõrkega, ärevus- ja meeleoluhäirega, samuti autismispektri häiretega õpilaste arv. Aasta-aastalt sagenevad mitmete teiste psüühikahäirete (mh sõltuvushäired, söömishäired, posttraumaatilised stresshäired jmt) esinemine õpilaste seas. Viimastel aastatel on kooli suunatud üha rohkem õpilasi, kellel avalduvad samaaegselt mitmed diagnoosid (sh täiendavalt esinevad kasvatusraskused), mille tõttu on raske leida sobivat klassitüüpi.
- 4.2. Õpilaste jagunemine klassitüübi järgi.
- 4.2.1. **Tundeelu- ja käitumishäiretega laste klassid**, kus õpivad lapsed, kellel on orgaanilised psüühikahäired (orgaaniline astenia, kerge kognitiivsete funktsioonide häire, traumajärgse ajukahjustuse sündroom), meeleoluhäired (depressioon, bipolaarne meeleoluhäire), neurootilised, stressiga seotud ja somatoformsed häired (ärevushäired, kohanemishäired, rasked stressreaktsioonid, muud neurootilised häired), füsioloogiliste funktsioonide häired (söömishäired), psühholoogilise arengu häired, käitumis- ja tundeeluhäired (hüperkineetilised häired, segatüüpi käitumis- ja tundeeluhäired, lapsele iseloomulikud tundeeluhäired), epilepsia jms. Kokkuvõttes jagunevad õpilaste diagnoosid üldjoontes kahte suurde rühma.
- 4.2.1.1. Aktiivsus- ja tähelepanuhäire. Kulutused tugisüsteemidele on selliste laste puhul kordades suuremad kui ilma selle häireta lastel. Hüperaktiivne laps vajab koolis individuaalset õppekava ja õpikeskkonna kohandusi, kus oma osa on kindlal päevarütmil ja -rutiinil.
- 4.2.1.2. Tundeeluhäire (sh meeleoluhäire). Tundeeluhäire esinemine ennustab kehva õppe edukust, sõltuvushäireid, ärevust, depressiooni ja suitsidaalsust. Raskused avalduvad sotsiaalses kohanemise võimes, keerukate sotsiaalsete oskuste rakendamises. Riskirühma moodustavad erivajadustega õpilased ning need, kelle elus on olnud ebasoodsaid muutusi (vanemate lahusus, surm, elukoha vahetus, ahistamine, väärkohtlemine jms). Tundeeluhäirega õpilased vajavad enam täiskasvanu juhendamist ja julgustamist ning rahulikku ja turvalist õpikeskkonda.
- 4.2.2. **Autismispektri häiretega õpilaste väikeklassid**, kus õpivad lapsed, kel on vastastikuse sotsiaalse mõjutamise ja suhtlemise kvalitatiivne kahjustus, millega kaasneb huvide ning tegevusaktiivsuse piiratus, stereotüüpsus ja monotoonne korduvus. Neil ilmneb teiste inimeste sotsiaalse tegevuse ja emotsioonide ebaõige hindamine – võimetus reageerida adekvaatselt ümbritsejate emotsioonidele ja/või sotsiaalse situatsiooni muutusele; sotsiaalsete signaalide puudulik kasutamine; käitumises sotsiaalse, emotsionaalse ja kommunikatiivse komponendi nõrk integreeritus. Eriti oluline tunnus on retsprookuse kadu suhtlemisel. Kõigile neile on iseloomulik kommunikatiivsuse kvalitatiivne muutus, mis

avaldub võimetuses kasutada suhtlemisel olemasolevat keeleoskust, adekvaatselt mõista rolli- ja imitatsioonimänge, rakendada vestluses sobivat žestikulatsiooni, tajuda seoseid ja proportsioone, kasutada mõtteprotsessides fantaasiat ja loovust. Samuti võib autismispektri häiretega lastel märgata kõneavalduste vähest paindlikkust, emotsionaalse vastusreaktsiooni puudumist teiste inimeste verbaalsetele ja mitteverbaalsetele pöördumistele, kõne-kommunikatsioonile omase emotsionaalse rõhu ja rütmivariatsioonide puudulikkust ning kõnet saatva tähendusliku miimika ja žestikulatsiooni kadu.

- 4.2.3. **Liitpuudega õpilaste klassid**, kus muuhulgas õpivad liikumis- ja kehapuudega õpilased.
- 4.2.4. **Krooniliste somaatiliste haigustega lapsed**, kellel esinevad näiteks astma, diabeet, epilepsia, juveniilne artriit, samuti tõsise liikumispuudega lapsed jne.

5. Õppe- ja kasvatustöö

- 5.1. Koolis on loodud tingimused kehapuudega, psüühika- ja somaatiliste häiretega õpilaste õpetamiseks nii füüsilise õppekeskkonna, õppevormide kui ka tugistruktuuride tasandil.
- 5.2. Kooli õppe- ja kasvatustöö korralduse eesmärk on eelkõige õpilasele soovitud käitumismallide ja sotsiaalse käitumise oskuste õpetamine läbi sotsiaalse, vastastikuse mõjutamise olukordade, põhjus–tagajärje ahela teadvustamine, tunnetusoskuste arendamine, et omandada enesekontroll ja enesevalitsemine, samuti õpilase väärtushinnangute korrigeerimine, koolieiramise vähendamine ning õpiharjumuste kujundamine, et tagada võimetekohane edasijõudmine õppetöös.
Oluline on õpetaja individuaalne tähelepanu. Väljakujunenud emotsionaal- või käitumishälbeid on väga raske muuta. Sellepärast tuleb rakendada jõukohast, individuaalselt kohandatud õpet ning pakkuda läbi erinevate olukordade loomise õpilasele kohandatud käitumisrepertuaari erinevate käitumismallide omandamiseks. Eriti oluline on probleemi varane märkamine ja käitumise korrigeerimine. Senine praktika näitab, et väiksema õpilaste arvuga ja struktureeritud õpikeskkonnaga klassides on tulemused paremad, sest õpetajal on võimalik õppe-kasvatustööd efektiivsemalt läbi viia.
- 5.3. Psüühiliste protsesside (tähelepanu, mälu, keskendumine, ülesannete lahendamine jms arendamiseks täiendavaid õpilahendusi vajavate 1.–9. klassi õpilaste jaoks oleme loonud õpiabirühmad.
- 5.4. Kool pakub õpilastele vajadusel individuaalseid õpilahendusi.
  - 5.4.1. Kasutame selleks individuaalse õppekava erinevaid võimalusi, ühele õpilasele keskendunud õpet ning muid õpilase eripärasid arvestavaid õpilahendusi. Õpilase võimete ja annete parimal kujul arendamine algab õpilase individuaalsete õpivajaduste väljaselgitamisest ning sobivate õppevormide ja -meetodite valimisest. Vajadusel pakume täiendavat pedagoogilist juhendamist väljaspool õppetunde. Igakülgse arengu soodustamisel on olulisel kohal ka mitmekülgsete huvitegevuste ja tugiteenuste pakkumine.
  - 5.4.2. Ühiskonnas toimetulekuks vajalike sotsiaalsete oskuste omandamiseks pöörame puude-spetsiifiliselt rohkem tähelepanu sotsiaalsete käitumismallide õpetamisele ja kinnistamisele, suhtlemisoskuste edendamisele ning iseseisva töö oskuste kujundamisele ja pidevale arendamisele.

6. Töötajaskond

- 6.1. Kooli koosseis hõlmab 2017. a 1. septembri seisuga kokku 103,4 ametikohta, mis jagunevad järgmiselt: 3 kohta juhtidele, 78,9 kohta tippspetsialistidele, 11 kohta keskastme spetsialistidele, 1,5 kohta töölistele ja abiteenistujatele ning lisaks üks ametikoht ujula administraatorile ja 9

kohta rehabilitatsiooniteenuse osutajatele.

- 6.1.1. Õpilaskonna vajaduste parimaks teenindamiseks on puudu tugipersonalist, et tagada probleemjuhtumite tulemuslik lahendamine ja sujuv töökorraldus. Oluline on võimalikult õige ja süsteemne sekkumine.
- 6.2. Eripedagoogilise pädevuse ja oskuse arendamiseks pakub kool oma õpetajatele täienduskoolitust vastavalt vajadusele. Oluliseks osaks siin on õppetoolide sisend õpetajate koolitusvajaduste paremaks arvestamiseks.
- 6.3. Lisaks tavapärasele enesetäiendamisele on vaja pöörata tähelepanu kooli sihtrühmaks olevate õpilaste eripärade tundmaõppimisele ning nendega toimetulekuvõime arendamisele, sh Verge-metoodika, motiveeriv intervjuueerimine, „Oskuste õppe“ metoodika, *Sonrise* lähenemine ning TEACCH-meetod.

7. Infrastruktuur

- 7.1. Alates 2005. aastast asub kool endisest kutsekooli ühiselamust õppehooneks renoveeritud ruumides, mis paiknevad kahes vahekorpusena ühendatud õppekorpuses. Vanemuse 33 õppekorpuses asub kokku 28 klassiruumi, sh tehnoloogiaõpetuse ruumid ja arvutiklass, ning Vanemuse 35 õppekorpuses, kus asuvad väikeklassid – kokku 18 õpperuumi, mille hulka kuuluvad kunstiklass ning 2010. aastal juurdeehitusena valminud auala-auditoorium. Lisaks paiknevad Vanemuse 35 hoones võimla, ujula, raamatukogu ja 200-kohaline söökla. Aastatel 2009–2010 kohandati struktuurifondide toel õpitegevust toetavate tegevuste (sh loovtegevuste) jaoks Vanemuse 33 õppekorpuse soklikorruse ruumid.
- 7.2. Kõik klassiruumid on varustatud õpetajaarvutiga Studiumi ja muude õppetöök vajalike keskkondade kasutamiseks. Õpetajatel on võimalik kasutada ka arvutitega varustatud töökohti õpetajate toas ning pääseda koopiamašinale ligi kõikjalt kooli arvutivõrgust. Koolil on olemas 9 tahvelarvutit, mida on võimalik kasutada õppetöök.
- 7.3. Kehapuudega õpilaste teenindamiseks on koolimajas kaks lifti, kaldtee, invatualetid ja -dušid ning ruumid füsioteraapiaks. Koridoride seinte ääres asuvad tugikäsipuud ning ujumisbassein on kohandatud kehapuuetega laste vajadustele. Mitmetest spetsialistide ruumidest on kujundatud klassiruumid väikeklasside tarbeks.
- 7.4. Seoses õpilaste ja töötajate arvu kiire tõusuga on raskusi tugispetsialistidele statsionaarsete ruumide leidmisega, mis raskendab õpilaste ligipääsu teenustele.
- 7.5. Lisaks kuuluvad koolile rendilepingu alusel Pepleri tn 10 soklikorruusel asuvad ruumid pindalaga 143 m² ja Riia tn 10 asuvad ruumid pindalaga 123 m², mida kasutatakse erinevate rehabilitatsiooniteenuste pakkumiseks.
- 7.6. Kooli võimlat, ujulat ja sööklat kasutab ka Tartu Jaan Poska Gümnaasium. Vastavate kulude katmine on kokku lepitud linnavalitsusega.
- 7.7. Vanemuse 33 ja 35 õppehooned kuuluvad hoonestusõiguse alusel Riigi Kinnisvara AS-le, kellega Tartu Linnavalitsus on alates 2005. aastast rendisuhetes.
- 7.8. Õpilaste arvu kasvust ning klassikomplektide ümberstruktureerimisest on tingitud tõsine ruumi-puudus, mille lahendamiseks on koostöös linnavalitsusega reserveeritud Kasarmu 3 asuv sobiva suurusega krunt. Valminud on uue koolihoone eskiisprojekt. Projekt sisaldab lisaks koolimajale ka miljöoteraapiakeskust ja autismispektri häiretega laste lasteaeda. Ees seisab ehitusprojekti koostamine ja finantseerimisvõimaluste leidmine.

Arengumudel

8. Missioon

8.1. Kooli missioon on luua õpikeskkond, mis toetab õpilasi hariduse omandamisel, turvaliselt järgmisesse eluetappi siirdumisel ning võimaldab toime tulla tulevases elus.

9. Visioon

9.1. Kool on kvalifitseeritud töötajatega järjekindlalt arenev õppeasutus, mis koondab endas õppe-, kompetentsi-, rehabilitatsiooni- ja huvikeskust ning kus nii õpilased kui õpetajad tunnevad ennast toetatuna.

10. Üldeesmärgid

- 10.1. Kool suudab paindlikult arvestada iga õpilase individuaalseid hariduslikke erivajadusi, sh toetada ja mõõta õpilase individuaalset arengut. Õpilase arengu mõõtmine ja selle tulemuste arvestamine on kooli igapäevatöö lahutamatuks osa.
- 10.2. Kool toetab õpilaste tunde- ja tahtesfääri ning vastutustundlikkuse arenemist, millega kaasneb väärtuskasvatuse süsteemne prioriteediks seadmine.
- 10.3. Kooli lõpetajad on ette valmistatud toime tulema pidevat ümberõppimist, kohanemisvõimet ning loovust nõudvas ühiskonnas.
- 10.4. Kooli organisatsioonikultuur tagab avatud, kaasava ja osaleva koolina toimimise ning tagab pideva tagasisidestamise ja tunnustamise.
- 10.5. Kooli õppekeskkond ja infrastruktuur vastab õpilaste individuaalsetest eripäradest tulenevatele vajadustele.
- 10.6. Koolis arendatakse pidevalt edasi autismispektri häiretega ning tundeelu- ja käitumishäiretega õpilaste õpetamise ja seda toetava õppekeskkonna loomise kompetentsi.
- 10.7. Kool toimib tihedas koostöös hariduslike erivajadustega õpilast toetava sotsiaalse tugi- võrgustikuga (sh teiste erikoolide- ja tavakoolidega) ning on omas valdkonnas tunnustatud kompetentsikeskus.

11. Kooli väärtused

11.1. Kooli kui organisatsiooni väärtusi esindab akronüüm LAPS:

Lihtsus. Erivajadustega õpilaste arengu toetamine tõstatab igapäevaselt keerulisi probleeme, mille suure hulga ja tõsiduse tõttu on oluline pakkuda võimalusi leida kiiresti lihtsalt mõistetavaid lahendusi, mis oleksid selgelt sõnastatud, kõikidele osapooltele üheselt arusaadavad ning kiirelt elluviidavad.

Avatus. Oleme oma töös avatud tavapärasest erinevatele töövormidele, meetodikatele ja ideedele ning valmis alati tegema koostööd kõikide osapoolte vahel, olles sageli koostöö eestvedajaks.

Paindlikkus. Õpilaste erinev tervislik seisund ja arengutase eeldab paindlikku lähenemist õppekorraldusele, seda individuaalse lähenemise, õppevormide vajaduspõhise vahetamise, individuaalse õppekava koostamise jms puhul.

Süsteemus. Lapse arengut saab kõige paremini toetada läbi süsteemse ja tõhusa koostööraamistiku, kus kõikide osapoolte roll ja panus on üheselt mõistetav ning järjepidevalt tunnustatud.

11.2. Õppe- ja kasvatustöö käigus edastatavaid väärtusi esindab akronüüm KASV:

Kohanemine. Õpilaste jaoks on oluline kohaneda teiste õpilaste ja õpetajatega, samuti kooli ja neid ümbritseva keskkonnaga, eriti arvestades asjaolu, et nende jaoks vajab kohanemine tavapärasest pikemat aega ja suuremat tuge.

Arvestamine. Peame oluliseks, et õpilased arvestavad oma tegevuses nii koolis kui ka väljaspool kooli iseenda ja oma võimetega ning neid ümbritsevate inimeste eripärade ja iseärasustega.

Suhtlemine. Suhtlemisoskuste ja teiste sotsiaalsete oskuste arendamine on läbiv joon kogu kooli pedagoogilises lähenemises, sest paljude õpilaste jaoks on sotsiaalselt aktsepteeritaval moel suhtlemine tavapärasest keerulisem.

Vastutamine. Vastutus ja vastutamine viib suurema iseseisvumiseni. Sellepärast on õpilaste jaoks oluline võtta vastutust oma õppimise ja käitumise eest nii koolis kui ka väljaspool kooli. Toetame õpilaste kujunemist vastutustundlikeks kodanikeks.

12. Eeldused püstitatud eesmärkide realiseerimiseks

- 12.1. Kooli kollektiivi jagatud arusaam missioonist, visioonist ning väärtustest ja soov neid ellu viia.
- 12.2. Kooli kollektiiv on motiveeritud mõtlema ja aktiivselt tegutsema visiooni teostumise nimel ning oskab näha igas olukorras võimalusi, mitte takistusi.
- 12.3. Tartu linna tahe kooli arendada.
- 12.4. Tartu linna areng Tartumaa ja kogu Lõuna-Eesti regiooni hariduskeskusena.

Tegevuskava

Tegevuskavas käsitleme kooli kolme nurga alt – kui tervikorganisatsiooni, kui õppeasutust ja kui kasvatustööga tegelevat asutust. Iga vaade jaguneb omakorda kooli olulisemate arengusuundade vahel:

- Innustava ja toetava töökeskkonna arendamine
- Kompetentsikeskuse arendamine
- Huvikeskuse arendamine
- Õppe- ja kasvatustöö arendamine

13. Kool kui tervikorganisatsioon

	Tegevus	Mõõdetav tulemus	Hindamise aeg	Vastutaja
Innustava ja toetava töökeskkonna arendamine				
13.1.	Töötajate tunnustamissüsteemi arendamine	Ajakohase õpetajate motiveerimissüsteemi olemasolu	2018	Arendusjuht
		Rahuloluküsimustikus väljenduv töötajate rahulolu tunnustamissüsteemiga	2019, 2020	Arendusjuht
13.2.	Õpetajate motivatsioonipaketi arendamine	Õpetajate motivatsioonipaketi olemasolu	2018	Direktor
		Õpetajad on motivatsioonipaketist teadlikud	2019, 2020	Arendusjuht
13.3.	Kesktaseme juhtimisastme loomine ja arendamine	Igal õppetoolil on olemas oma tegevuskava	2018, 2019, 2020	Direktor
		Toimuvad regulaarsed laiendatud juhtkonna koosolekud	2018, 2019, 2020	Direktor
13.4.	Uue koolimaja projekteerimine ja selleks finantsallikate leidmine	Uue koolimaja ehitusprojekti olemasolu	2020	Direktor
13.5.	Kahekohaliste koolipinkide järkjärguline asendamine ühekohaliste pinkidega ning ergonoomiliste toolidega	Turvaline ja ergonoomiline keskkond	2018, 2019, 2020	Majandusjuhataja, direktor
13.6.	Õppeinventari järjepidev kaasajastamine	Paranevad õpitulemused ja töötingimused	2018, 2019, 2020	Direktor, majandusjuhataja
13.7.	Individaalsel lähenemisel ja õuesõpet toetavate IT-vahendite (eriti	Paranevad õpitulemused ja töötingimused	2018, 2019, 2020	Direktor, infojuht

	tahvelarvutite) osakaalu suurendamine			
	Hariduslike erivajadustega õpilaste individuaalset arengut toetava õppetarkvara järjepidev täiendamine	Paranevad õpitulemused	2018, 2019, 2020	Direktor, infojuht
13.8.	Kooli ühtsustunde arendamine	Juhtkonna eestvedamisel on toimunud vähemalt kord kvartalis õpetajatele suunatud ühisüritus	2018, 2019	Direktor
		Toimuvad regulaarsed töötajate initsiatiivil põhinevad kooskäimised	2020	Arendusjuht
		Rahuloluküsimustikus väljenduv töötajate tunnetus, et panustatakse ühiselt koolikeskkonna parendamisse	2018, 2019, 2020	Direktor
13.9.	Kooli töötajatele koovisiooni- ja supervisioonivõimaluse pakkumine	Vähemalt kord kuus on töötajatel võimalus osaleda kas koovisioonirühmas või saada supervisiooni	2018, 2019, 2020	Direktor
13.10.	Mentorsüsteemi täiustamine	Igal uuel õpetajal on olemas mentor	2018, 2019, 2020	Arendusjuht metoodilise töö alal
		Õpetajate rahulolu mentorsüsteemiga	2018, 2019, 2020	Arendusjuht metoodilise töö alal
Kompetentsikeskuse arendamine				
13.11.	Rahvusvahelise koostöö arendamine	Igal aastal on toimunud vähemalt 1 koostööprojekt rahvusvaheliste partneritega	2018, 2019, 2020	Arendusjuht
		Toimub aktiivne koostöö vähemalt 6 rahvusvahelise partnerorganisatsiooniga	2020	Arendusjuht
13.12.	Koolisisese kompetentsi süstematiseerimine	Kooli töötajate poolt valmistatud juhendmaterjalid on õpetajate hinnangul praktilise väärtusega	2020	Arendusjuht metoodilise töö alal
13.13.	Kompetentsikeskuse koolituskavade väljatöötamine	Igal aastal on kirjeldatud ja Eesti Hariduse Infosüsteemis (EHIS) registreeritud vähemalt üks koolituskava	2018, 2019, 2020	Arendusjuht
13.14.	Kommunikatsioonitöö	Kord kvartalis ilmub	2019, 2020	Direktor

	tõhustamine	meedias artikkel, mis tutvustab kooli kompetentsikeskusena		
		Kooli töötajad hindavad, et kool on aktiivseks juhtivaks partneriks suhtluses erinevate koostööpartneritega	2020	Direktor
		Lisaks hoolekogule on rühm aktiivseid lapsevanemaid, kes võtavad kooli puudutatavatel teemadel avalikkuses aktiivselt sõna	2020	Direktor
13.15.	Koostöö arendamine Tartu linna erikoolidega ja HTK-ga kompetentsiteenuste terviklikumaks pakkumiseks	Toimiva koostöö ja regulaarsete võrgustikukoosolekute olemasolu	2018, 2019, 2020	Direktor
13.16.	Kompetentsiteenuste pakkumine Tartu üldhariduskoolidele	Tartu üldhariduskoolide rahulolu pakutud teenustega	2018, 2019, 2020	Direktor
13.17.	Kohandumine HEV-valdkonna muutuva seadusandluse ja -korralduse poolt esitatavate väljakutsetega	Muutustega kohandunud kooli õppemetoodiline korraldus	2018, 2019, 2020	Direktor
Huvikeskuse arendamine				
13.18.	Huvikeskuse loomine	Loodud on iseseisev oma tegevuskavaga allüksus	2018	Huvijuht
13.19.	Kooli huvikeskuse pakutavateks tegevusteks vahendite muretsemine	Huvitegevusest osavõtu suurenemine	2018, 2019, 2020	Direktor, huvijuht
Õppe- ja kasvatustöö arendamine				
13.20.	Erinevateks teraapiateks vajalike abivahendite muretsemine	Õpilaste tervise paranemine	2018, 2019, 2020	Direktor, majandusjuhataja

14. Kool kui õppeasutus

	Tegevus	Mõõdetav tulemus	Hindamise aeg	Vastutaja
Kompetentsikeskuse arendamine				
14.1.	Uute õppe- ja juhendmaterjalide loomine ja koondamine	Olemas on nimekiri vajalikest õppe- ja juhendmaterjalidest	2018	Arendusjuht metoodilise töö alal

		Vastavalt vajaduspõhisele nimekirjale on loodud olulisemad õppe- ja juhendmaterjalid	2019, 2020	Arendusjuht metoodilise töö alal
		Reisiõppe põhimõtted ja ülesehitus on kirjeldatud kõikide kooliastmete lõikes	2018	Arendusjuht
14.2.	Õppekava analüüsimise metoodika väljatöötamine	Kirjeldatud on metoodika õppekava süsteemseks analüüsimiseks	2018	Arendusjuht
		Vähemalt kord aastas toimub õppetoolide poolt protokollitud õppekava üle vaatamine	2018, 2019, 2020	Õppetegevuse juht
Õppe- ja kasvatustöö arendamine				
14.3.	Ühelt kooliastmelt teise ülemineku sujuvamaks muutmine	Kooli sisehindamine näitab õpetajate rahulolu 2. kooliastmelt 3. ülemineku suhtes	2020	Õppetegevuse juht
		Iga õppeaasta lõpus toimuvad koosolekud 6. ja 7. klassi õpetajate vahel õpilaste sujuva ülemineku tagamiseks	2018, 2019, 2020	Õppetegevuse juht
14.4.	Gümnaasiumi õppemudeli arendamine	Gümnaasiumiastme eripärad ja lähenemised õppe- ja kasvatustöös on õppekavas ajakohaselt kirjeldatud	2019, 2020	Õppetegevuse juht
14.5.	Ainepäevade süsteemne juurutamine	Üldtöökavas on planeeritud iga aine jaoks vähemalt üks ülekoolline ainepäev aastas	2018, 2019, 2020	Huvijuht
14.6.	Metoodikakabineti arendamine	Õppe- ja kasvatustööd toetavad materjalid on õpetajate hinnangul lihtsasti kättesaadavad	2020	Õppetegevuse juht

15. Kool kui kasvatustööga tegelev asutus

	Tegevus	Mõõdetav tulemus	Hindamise aeg	Vastutaja
Innustava ja toetava töökeskkonna arendamine				
15.1.	Kooli väärtuste selgem eksponeerimine	Kõikides kooli ruumides on nähtaval kohal kooli väärtused (LAPS ja KASV)	2018	Arendusjuht
15.2.	Ruumide kujunduse ja sisustuse selge	Olemas on ühiselt kokku lepitud kirjeldus,	2019	Õppetegevuse juht

	mõtestamine vastavalt kooli väärtustele ja eesmärkidele	milliseid põhimõtteid jälgitakse ruumide kujundamisel		
Huvikeskuse arendamine				
15.3.	Uute huviringide loomine	Võrreldes 2016/17. õppeaastaga pakutakse koolis 20% võrra rohkem huviringe	2019	Huvijuht
15.4.	Huviringide õpetajate sihipärane kaasamine õppetoolide töösse	Huviringide õpetajad osalevad regulaarselt õppetooli koosolekutel	2018, 2019, 2020	Huvijuht
Õppe- ja kasvatustöö arendamine				
15.5.	Käitumise tugikavade süsteemi juurutamine kõikides kooliastmetes	Kõikidel klassidel on olemas käitumise tugikava	2020	Arendusjuht metoodilise töö alal
15.6.	Sotsiaalsete oskuste õppekava loomine ja rakendamise toetamine	Sotsiaalsete oskuste õppekava olemasolu	2018	Arendusjuht
		Õpetajate ja lastevanemate positiivne tagasiside sotsiaalsete oskuste õppekavale	2019, 2020	Arendusjuht
15.7.	Vaheajalaagrite arendamine	Igal koolivaheajal on toimunud vaheajalaager	2018, 2019, 2020	Arendusjuht

Arengukava ülevaatamine ja muutmine

16. Jooksev seire

16.1. Arengukava seireprotsessi osaks on igal koolivaheajal toimuvad kooli arengupäevad, mille jooksul vaadatakse regulaarselt üle tegevuskava täitmine.

16.2. Arengupäevadele lisaks toimub jooksvalt õppetoolides arengukava täitmise jälgimine.

17. Arengukava täitmist arutatakse kooli hoolekodus ja õppenõukogus iga õppeaasta viimasel istungil, kus arengukava täitmise, muudatuste ja järgmise õppeaasta arendusülesannete kohta teeb ettekande direktor.

18. Arengukava muudatusettepanekud kiidab heaks kooli hoolekogu ning kinnitab Tartu Linnavalitsus vastavalt Tartu Linnavolikogu poolt kehtestatud korrale.

19. Arengukava avalikustatakse linna ja kooli kodulehel.